

Svet
Evropske unije

Bruselj, 22. november 2019
(OR. en)

**Medinstitucionalna zadeva:
2018/0224(COD)**

14298/1/19
REV 1

RECH 498	CODEC 1648
COMPET 752	MARE 27
IND 287	DIGIT 172
MI 799	EMPL 572
EDUC 457	CYBER 315
TELECOM 363	CLIMA 307
ENER 509	ESPACE 93
ENV 936	ATO 97
REGIO 211	RELEX 1070
AGRI 559	JAI 1218
TRANS 542	CSDP/PSDC 537
SAN 472	ECO 121
CADREFIN 377	

DOPIS

Pošiljatelj: Odbor stalnih predstavnikov (1. del)

Prejemnik: Svet

Št. predh. dok.: 14016/19

Št. dok. Kom.: 9865/18 RECH 272 COMPET 421 IND 153 MI 436 EDUC 245 TELECOM
170 ENER 224 ENV 413 REGIO 38 AGRI 271 TRANS 248 SAN 181
CADREFIN 79 CODEC 998 IA 189 + ADD 1-6

Zadeva: Sveženj Obzorje Evropa: okvirni program za raziskave in inovacije za
obdobje 2021–2027
– Predlog UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi
okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za
sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov
a) Uvodne izjave
b) Priloga IV (sinergije)
– delni splošni pristop

I. UVOD

1. Komisija je 7. junija 2018 na podlagi členov 173, 182, 183 in 188 PDEU predložila predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter o določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov (2021–2027).
2. Svet je sprejel delni splošni pristop na seji za konkurenčnost 30. novembra 2018.¹
3. Evropski parlament je za poročevalca o okvirnem programu imenoval poslanca Evropskega parlamenta Dana NICO (S&D). Evropski parlament je glasoval o svojem poročilu 12. decembra 2018. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel 17. oktobra 2018², Odbor regij pa je mnenje podal na plenarnem zasedanju 8.–10. oktobra³.
4. Predsedstvo je po šestem in zadnjem dialogu v okviru prejšnjega zakonodajnega obdobja Evropskega parlamenta, ki je bil 19. marca 2019, s predstavniki Evropskega parlamenta doseglo skupni dogovor o večini določb predloga. Odbor stalnih predstavnikov je 27. marca 2019 potrdil skupni dogovor. Evropski parlament je 17. aprila 2019 glasoval o svoji zakonodajni resoluciji o predlogu.
5. Uvodne izjave, ki niso vključene v skupni dogovor, in Priloga IV o sinergijah programa Obzorje Evropa z drugimi programi EU niso del navedenega skupnega dogovora.
6. Ker je program Obzorje Evropa povezan z večletnim finančnim okvirom, so vse določbe s proračunskimi posledicami v oglatih oklepajih in niso del skupnega dogovora. Enako velja za določbe o tretjih državah, pridruženih programu Obzorje Evropa, ki so horizontalne narave.

¹ Dok. 15102/18 + ADD 1; HU tega delnega splošnega pristopa ni mogla podpreti.

² Dok. 13758/18 (mnenje zajema tako okvirni program kot posebni program).

³ Dok. 13759/18 (mnenje zajema tako okvirni program kot posebni program).

II. DELO V OKVIRU SVETA

7. Med avstrijskim in romunskim predsedovanjem je Delovna skupina za raziskave začela razpravo o tistih uvodnih izjavah predloga, ki niso del skupnega dogovora. Finsko predsedstvo je na podlagi teh razprav na seji delovne skupine 12. septembra 2019 predložilo prvo kompromisno besedilo. Delovna skupina je od te seje preučila kompromisna besedila, ki jih je predsedstvo stalno posodabljalno.
8. Poleg tega je finsko predsedstvo na seji delovne skupine 7. oktobra 2019 predložilo prvo kompromisno besedilo Priloge IV v zvezi s sinergijami programa Obzorje Evropa z drugimi programi. Delovna skupina je od te seje preučila kompromisna besedila, ki jih je predsedstvo stalno posodabljalno.
9. Besedilo iz priloge k temu dopisu navaja besedilo iz priloge k dok. 14016/19, ki ga je 20. novembra 2019 obravnaval Odbor stalnih predstavnikov. Odbor se je dogovoril, da bo besedilo brez sprememb predložil Svetu za konkurenčnost, da bi ga ta sprejel na seji 29. novembra 2019.
10. Predsedstvo si prizadeva za splošni pristop glede kompromisnega besedila o uvodnih izjavah in Prilogi IV. Kot je navedeno zgoraj, so nekatere določbe v drugih delih besedila še vedno v oglatih oklepajih. Ta splošni pristop bo zato delni.
11. Če se bo Svet na seji (konkurenčnost) 29. novembra dogovoril o delnem splošnem pristopu glede programa Euratoma, se bodo oglati oklepaji v odstavku 15 Priloge IV iz besedila, navedenega v nadaljevanju,, in tudi besedilo o sinergijah s programom Euratoma bo postalo del tega delnega splošnega pristopa.
12. Madžarska je sporočila, da si pridržuje stališče glede celotnega besedila iz priloge v skladu s splošnim pridržkom glede skupnega razumevanja programa Obzorje Evropa.

III. ZAKLJUČEK

13. Svet naj sprejme delni splošni pristop iz priloge k temu dopisu.

**PREDLOG UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA O VZPOSTAVITVI
OKVIRNEGA PROGRAMA ZA RAZISKAVE IN INOVACIJE OBZORJE EVROPA TER
O DOLOČITVI PRAVIL ZA SODELOVANJE IN RAZŠIRJANJE NJEGOVIH
REZULTATOV**

UVODNE IZJAVE IN PRILOGA IV (SINERGIJE)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –
ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 173(3), člena 182(1), člena 183
in drugega odstavka člena 188 Pogodbe,
ob upoštevanju predloga Evropske komisije,
po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,
ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁴,
ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁵,
v skladu z rednim zakonodajnim postopkom⁶,

⁴ UL C [...], [...], str. [...].

⁵ UL C [...], [...], str. [...].

⁶ Stališče Evropskega parlamenta z dne ... [(še ni objavljeno v Uradnem listu)] in odločitev Sveta z dne ...

Ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Cilj Unije je okrepiti svojo znanstveno in tehnološko bazo z vzpostavitvijo evropskega raziskovalnega prostora, v katerem bodo raziskovalci, znanost in tehnologija prosto krožili, spodbujati svojo konkurenčnost, tudi konkurenčnost svoje industrije, ter pospeševati vse raziskovalne in inovacijske dejavnosti z namenom izpolnitve svojih strateških prednostnih nalog, katerih končni smoter je spodbujanje miru, vrednot Unije in dobrobiti njenih narodov.
- (2) Da bi Unija v prizadevanju za uresničitev tega splošnega cilja zagotovila določen znanstveni, tehnološki, gospodarski, okoljski in družbeni učinek ter da bi dosegla čim večjo dodano vrednost svojih naložb v raziskave in inovacije, bi morala prek okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa za obdobje 2021–2027 (v nadaljnjem besedilu: Program) vlagati v vrhunske raziskave in inovacije, da bi podpirala ustvarjanje, boljše širjenje in prenos vrhunškega znanja in visokokakovostnih tehnologij v Uniji, privabila talente na vseh ravneh in prispevala k polni angažiranosti bazena talentov Unije, omogočala lažje povezovanje in krepila učinek raziskav in inovacij pri oblikovanju, podpiranju in izvajanju politik Unije, podpirala in pospeševala uvajanje in uporabo inovativnih in trajnostnih rešitev v svojem gospodarstvu, zlasti v MSP, in svoji družbi, se spoprijemala s svetovnimi izzivi, kot so podnebne spremembe in cilji trajnostnega razvoja, ustvarjala delovna mesta in pospeševala gospodarsko rast, spodbujala industrijsko konkurenčnost ter povečala svojo privlačnost na področju R&I (raziskav in inovacij). Program bi moral spodbujati vse oblike inovacij, tudi prodornih inovacij, in krepiti uvajanje inovativnih rešitev na trg ter omogočati čim boljše dosežke takih vlaganj za večji vpliv v okrepljenem evropskem raziskovalnem prostoru.
- (2a) Program bi moral prispevati k povečanju javnih in zasebnih naložb v R&I v posameznih državah članicah, s čimer bi pripomogel, da bi skupne naložbe znašale vsaj 3 % BDP Unije v R&R (raziskave in razvoj). Za doseg tega cilja bodo morale države članice in zasebni sektor Program dopolniti z lastnimi okrepljenimi naložbenimi ukrepi na področju raziskav, razvoja in inovacij⁷.

⁷ Del skupnega razumevanja z EP.

- (3) Po potrebi bi morale dejavnosti, podprte s Programom, kot pomoč pri uresničevanju ciljev politike Unije skladno z načelom inovativnosti ⁸uporabljati inovacijam naklonjeno regulativo in to regulativo tudi navdihovati, s čimer bi pripomogle, da bi se znatni kapital znanja, ki ga premore Unija, hitreje in intenzivneje preobrazil v inovacije⁹.
- (4) Med izvajanjem celotnega Programa bi bilo treba v čim večji meri upoštevati splošna načela odprte znanosti, odprtih inovacij in odprtosti v svet. Ta načela bi morala zagotoviti odličnost in učinek naložb Unije v R&I.
- (5) Prek odprte znanosti, vključno z odprtim dostopom do znanstvenih publikacij in raziskovalnih podatkov, ter optimalnega razširjanja in izkoriščanja znanja lahko povečamo kakovost in učinek znanosti ter prednosti, ki jih ta prinaša, obenem lahko pospešimo razvijanje znanja tako, da zagotovimo, da bo zanesljivejše, učinkovitejše in točnejše ter da ga bo družba lažje razumela in da bo odzivno na družbene izzive. Oblikovati bi bilo treba določbe, s katerimi bo poskrbljeno, da bodo upravičenci omogočali prost dostop do strokovno ocenjenih znanstvenih objav. Prav tako bi bilo treba zagotoviti, da bodo upravičenci omogočali prost dostop do raziskovalnih podatkov v skladu z načelom „odprto, kolikor je mogoče, zaprto, kolikor je potrebno“, pri čemer bi bilo treba iz tehtnih razlogov, povezanih s pravili o varstvu osebnih podatkov in varnostnimi interesi, pa tudi pravicami intelektualne lastnine, globalno konkurenčnostjo Evropske unije ter drugimi legitimnimi interesi, dovoliti izjeme. Večjo poudarek bi moral biti zlasti na odgovornemu upravljanju raziskovalnih podatkov, pri katerem bi bilo treba spoštovati načela FAIR, tj. Findability (podatke je mogoče najti), Accessibility (do njih je mogoče dostopati), Interoperability (so interoperabilni) in Reusability (jih je mogoče ponovno uporabiti), predvsem na podlagi vključevanja načrtov upravljanja podatkov. Kadar je primerno, bi morali upravičenci izrabiti možnosti, ki jih ponuja evropski oblak za odprto znanost, in upoštevati dodatna načela in prakse na področju odprte znanosti.

⁸ Sporočilo Komisije z dne 15. maja 2018 „Obnovljeni evropski načrt za raziskave in inovacije – priložnost za Evropo, da oblikuje svojo prihodnost“ (COM(2018)306).

⁹ Better Regulation, Research and Innovation toolbox (boljša priprava zakonodaje, zbirka orodij za raziskave in inovacije), https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/better-regulation-toolbox-21_en_0.pdf

- (6) Zasnova in oblikovanje Programa bi morala zadostiti potrebi po dosegu neke kritične mase podprtih dejavnosti po vsej EU in v okviru mednarodnega sodelovanja skladno z agendo ZN 2030 in njenimi cilji trajnostnega razvoja. Z izvajanjem Programa bi morali krepiti prizadevanja za uresničitev teh ciljev ter odločenost EU in njenih držav članic, da izvedejo agendo 2030 ter na dosleden in celosten način udeležijo trajnostni razvoj v njegovih treh razsežnostih – gospodarski, družbeni in okoljski.
- (7) Dejavnosti, ki bodo deležne podpore v okviru Programa, bi morale prispevati k uresničevanju ciljev in prednostnih nalog Unije, spremljanju in ocenjevanju napredka glede na te cilje in prednostne naloge ter k oblikovanju revidiranih ali novih prednostnih nalog.
- (7a) V okviru Programa bi bilo treba zagotoviti transparentnost in prevzemanje odgovornosti pri javnem financiranju raziskovalnih in inovacijskih projektov, ob tem pa ohranjati javni interes.
- (7b) Program bi moral podpirati raziskovalne in inovacijske dejavnosti na področju SSH (družboslovja in humanistike). To vključuje pozitivne premike v znanosti na področju SSH, obenem pa izrabljanje spoznanj in napredka na tem področju, zato da bi imel Program večji gospodarski in družbeni učinek. V okviru svetovnih izzivov in evropske industrijske konkurenčnosti bo SSH v celoti vključen v vse sklope. Takšno vključevanje bi morali podpirati s promocijo SSH v posameznih projektih ter, če bi bilo ustrezno, z vključevanjem neodvisnih strokovnjakov s področja SSH v strokovne in ocenjevalne odbore, pa tudi s spremljanjem SSH in poročanjem o njem ob ustreznem trenutku v sklopu financiranih raziskovalnih ukrepov. Zlasti bo v sklopu celotnega Programa spremljana raven vključevanja SSH.

- (8) Program bi moral ohranjati uravnotežen pristop v smislu raziskav in inovacij ter v smislu financiranja od spodaj navzgor (ki ga usmerjajo raziskovalci ali inovatorji) in od zgoraj navzdol (ki ga določajo strateško opredeljene prednostne naloge) glede na naravo udeleženih raziskovalnih in inovacijskih skupnosti, vrsto in namen dejavnosti, ki se bodo izvajale, in želeni učinek. Kombinacija teh dejavnikov bi morala odločati o pristopu pri ustreznih delih Programa, ki vsi skupaj prispevajo k celoti splošnih in specifičnih ciljev Programa.
- (8a) Program bi moral podpirati vse faze raziskav in inovacij, predvsem v okviru skupnih projektov, po potrebi tudi v sklopu nalog in partnerstev. Temeljne raziskave so ključnega pomena in bistven pogoj za to, da bo Unija lažje privabljala najboljše znanstvenike in tako postala globalno vozlišče odličnosti. Zagotoviti bi bilo treba uravnoteženost med temeljnimi in uporabnimi raziskavami. Ob pomoči inovacij bomo na tak način podpirali gospodarsko konkurenčnost Unije ter njeno rast in delovna mesta.
- (8b) Dokazano je, da je sprejemanje raznolikosti – v vseh pogledih – ključno za dobro znanost, saj je za slednjo raznolikost koristna. Raznolikost in vključujočnost prispevata k odličnosti skupnih raziskav in inovacij: sodelovanje med različnimi disciplinami in sektorji ter po celotnem evropskem raziskovalnem prostoru pripomore k boljšim raziskavam in bolj kakovostnim predlogom projektov, lahko vodi k višjim stopnjam sprejemanja v družbi in lahko omogoča potenciranje prednosti, ki jih prinašajo inovacije, s čimer spodbuja napredovanje Evrope¹⁰.
- (8c) Da se malim kolaborativnim konzorcijem omogoči, da bi hitreje in „od spodaj navzgor“ dostopali do sredstev, se lahko v zvezi z ukrepi, ki segajo od temeljnih raziskav do tržne uporabe, aktivira hitri postopek za raziskave in inovacije.
- (8d) Za čim večji učinek Obzorja Evropa bi morali posebno pozornost nameniti multidisciplinarnim, interdisciplinarnim in transdisciplinarnim pristopom.
- (8e) Za doseg zastavljenih ciljev bi se moral Program ob upoštevanju načela odličnosti med drugim zavzemati za krepitev povezovanja v Evropi in s tem prispevati k zmanjšanju vrzeli na področju R&I¹¹.

¹⁰ Dogovorjeno v delnem splošnem pristopu.

¹¹ Del skupnega razumevanja z EP.

- (8f) Pobude odličnosti bi morale biti namenjene krepitvi odličnosti raziskav in inovacij v državah upravičenkah, med drugim s podpiranjem usposabljanja za izboljšanje vodstvenih sposobnosti na področju R&I, nagrajevanjem, utrjevanjem inovacijskih ekosistemov ter vzpostavitvijo omrežij R&I, tudi na podlagi raziskovalne infrastrukture, financirane s strani EU. Vložniki morajo jasno pokazati, da so projekti povezani z nacionalnimi in/ali regionalnimi strategijami R&I, sicer ne morejo zaprositi za financiranje v okviru niza „Širitev sodelovanja in izmenjava odličnosti“ v delu „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ Obzorja Evropa¹².
- (9) Raziskovalne dejavnosti, ki se izvajajo v okviru stebra „Odprta znanost“, bi morale spodbujati znanstveno odličnost, določiti pa bi jih bilo treba glede na potrebe in priložnosti na področju znanosti. Raziskovalni program bi bilo treba oblikovati v tesnem sodelovanju z znanstveno skupnostjo, v njem pa bi morali izpostaviti privabljanje svežih talentov na področju R&I in raziskovalcev na začetku poklicne poti, pri tem pa krepiti evropski raziskovalni prostor ter preprečevati beg možganov in spodbujati njihovo kroženje.
- [(9a) Program bi moral Unijo in njene države članice podpirati, da bi upoštevale izrazito neizprosno konkurenco pri privabljanju najpametnejših in najsposobnejših na mednarodni sceni.]
- (10) Steber „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ bi morali sestavljati sklopi raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, da bi dosegli čim večje vključevanje na vseh zadevnih tematskih področjih, hkrati pa glede na porabljene vire zagotovili visoke in vzdržne ravni odličnosti in učinka. V okviru tega stebra se bo v prizadevanju za uresničitev ciljev trajnostnega razvoja, ob upoštevanju načel iz agende 2030 in iz Pariškega sporazuma ter ob krepitvi konkurenčnosti industrijskih panog Unije, spodbujalo meddisciplinarno, medsektorsko in čezmejno sodelovanje, ki bo zajemalo več politik. Če bodo zelo ambiciozne in obsežne pobude organizirane v obliki raziskovalnih in inovacijskih nalog, bo s Programom mogoče doseči transformativen in sistemski učinek, ki ga bo občutila družba in bo v podporo ciljem trajnostnega razvoja, tudi na podlagi mednarodnega sodelovanja in znanstvene diplomacije.

¹² Del skupnega razumevanja z EP.

- (11) S tem ko bi se Programa v celoti in ob ustreznem trenutku udeležila vsakovrstna industrija – od posameznega podjetnika ter malih in srednjih podjetij do velikih podjetij –, bi bil vzpostavljen eden od glavnih kanalov, prek katerih bi se uresničevali cilji Programa, zlasti ustvarjanje trajnostnih delovnih mest in spodbujanje rasti. Pri takšni udeležbi industrije bi bilo treba njeno sodelovanje pri ukrepih podpirati v obsegu, ki bi bil vsaj primerljiv s tistim iz prejšnjega okvirnega programa Obzorje 2020, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹³ (v nadaljnjem besedilu: Obzorje 2020).
- (11a) Program bi moral s svojimi ukrepi bistveno prispevati k sprostitvi potenciala, ki ga premorejo strateški sektorji Evrope, vključno s ključnimi omogočitvenimi tehnologijami, pri tem pa odražati cilje iz strategije EU na področju industrijske politike¹⁴.
- (11b) Posvetovanje z različnimi deležniki, tudi civilno družbo in industrijo, bi moralo prispevati k perspektivam in prednostnim nalogam, določenim v procesu strateškega načrtovanja. Rezultat tega bi morali biti periodični strateški načrti na področju R&I, ki bi se sprejemali z izvedbenimi akti za oblikovanje vsebine delovnih programov.
- (11c) V delovnem programu bi bilo treba za financiranje zadevnega ukrepa upoštevati izide specifičnih prejšnjih projektov ter stanje v znanosti, tehnologiji in na področju inovacij na nacionalni in mednarodni ravni ter na ravni Unije, pa tudi relevantne premike v politiki, na trgih in v družbi¹⁵.

¹³ Uredba (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije (2014–2020) - Obzorje 2020 in razveljavitvi Sklepa št. 1982/2006/ES (UL L 347, 20.12.2013, str.104).

¹⁴

¹⁵ Del skupnega razumevanja z EP.

- (12) Industrijo Unije je treba podpreti, da bo ostala ali postala vodilna v svetu na področju inovacij, digitalizacije in podnebne nevtralnosti, zlasti z naložbami v ključne omogočitvene tehnologije, na katerih bo osnovana gospodarska dejavnost prihodnosti. Ukrepi v sklopu Programa bi morali imeti jasno evropsko dodano vrednost in zagotavljati naložbene donose v prid javnosti, z njimi pa bi morali reševati problem nedelovanja trga ali suboptimalnih naložbenih razmer ter sorazmerno in transparentno brez podvajanja ali izrivanja zasebnega financiranja spodbujati naložbe. Tako bo zagotovljena skladnost ukrepov Programa in pravil EU o državni pomoči, s čimer bo preprečeno neutemeljeno izkrivljanje konkurence na notranjem trgu.
- (13) Program bi moral raziskave in inovacije podpirati povezano, ob upoštevanju vseh ustreznih predpisov Svetovne trgovske organizacije. Koncept raziskav, vključno z eksperimentalnim razvojem, bi bilo treba razumeti skladno s priročnikom Frascati, ki ga je razvila Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), koncept inovacij pa skladno s priročnikom iz Osla, ki sta ga razvila OECD in Eurostat, ob upoštevanju širšega pristopa, ki zajema tudi družbene inovacije. Pri klasifikaciji dejavnosti na področju tehnoloških raziskav, razvijanja izdelkov in predstavitev ter pri opredeljevanju vrst ukrepov, ki so na voljo v razpisih za zbiranje predlogov, bi bilo treba še naprej, tako kot v prejšnjem okvirnem programu Obzorje 2020, upoštevati opredelitve pojmov, ki jih je v zvezi z ravnijsko tehnološke pripravljenosti (TRL) oblikovala OECD. Nepovratnih sredstev ne bi smeli dodeljevati za ukrepe, pri katerih dejavnosti presegajo TRL 8. Delovni program za dani razpis v okviru stebra „Globalni izzivi in evropska industrijska konkurenčnost“ bi lahko dopuščal dodelitev nepovratnih sredstev za obsežno potrjevanje izdelkov in za tržno replikacijo.
- (13a) Brez poseganja v splošna pogajanja o VFO (večletnem finančnem okviru) bo Obzorje Evropa k ciljem v zvezi z vesoljem prispeval na takšni ravni izdatkov, ki bo vsaj sorazmerna z ravnijsko iz predhodnega okvirnega programa Obzorje 2020, vzpostavljenega z Uredbo (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶.

¹⁶ Dogovorjeno v delnem splošnem pristopu.

- (14) V sporočilu Komisije o vmesni oceni programa Obzorje 2020 (COM(2018) 2 final), v resoluciji Evropskega parlamenta o oceni izvajanja programa Obzorje 2020 ob upoštevanju njegove vmesne ocene in predloga devetega okvirnega programa in v sklepih Sveta „Od vmesne ocene programa Obzorje 2020 k devetemu okvirnemu programu“ so podana priporočila za Program, vključno s pravili za sodelovanje in razširjanje njegovih rezultatov, izhajajoča iz spoznanj, pridobljenih v sklopu prejšnjega programa, ter prispevkov institucij EU in deležnikov. Med drugim se priporoča naslednje: predlagati ukrepe za spodbujanje kroženja možganov in omogočanje večje odprtosti omrežij R&I; vlagati bolj ambiciozno za doseg kritične mase in zagotovitev čim večjega učinka; podpreti prodorne inovacije; dajati prednost naložbam Unije v R&I na področjih z visoko dodano vrednostjo, zlasti izhajajoč iz usmerjenosti v naloge ter na podlagi popolne, ozaveščene in dovolj zgodnje udeležbe državljanov in na podlagi širokega obveščanja; urediti področje financiranja v Uniji, tudi z racionalizacijo palete partnerskih pobud in programov sofinanciranja, da bi v celoti izkoristili potencial Unije na področju R&A; med različnimi instrumenti Unije za financiranje razviti več sinergij, ki morajo biti konkretne, zlasti s preseganjem nekomplementarne intervencijske logike in zapletenosti raznih oblik financiranja, tudi z namenom, da se pomaga mobilizirati neizkoriščen potencial za R&I po Uniji; okrepiti mednarodno sodelovanje in povečati odprtost za sodelovanje tretjih držav ter nadaljevati poenostavljanje na podlagi izkušenj iz programa Obzorje 2020.
- (15) Program bi si moral prizadevati za sinergije z drugimi programi Unije, od same zasnove in strateškega načrtovanja pa vse do izbire projekta, vodenja, komuniciranja, razširjanja in izkoriščanja rezultatov ter spremljanja, revizije in upravljanja. Pri financiranju dejavnosti R&I bi morale sinergije omogočati čim večjo harmonizacijo pravil o upravičenosti stroškov. Da bi se izognili prekrivanju in podvajanju ter povečali finančni vzvod financiranja Unije, se lahko sredstva iz drugih programov Unije prenesejo na dejavnosti Obzorja Evropa. V takih primerih bodo za tovrstna sredstva veljala pravila Obzorja Evropa.

- (16) Da bi bil učinek financiranja Unije čim večji, prispevek k ciljem njenih politik pa karseda uspešen, bi morala Unija po potrebi s partnerji iz zasebnega in/ali javnega sektorja sklepati evropska partnerstva. Taki partnerji bi lahko bili industrija, univerze, raziskovalne organizacije, organi, ki opravljajo javne storitve na lokalni, regionalni, nacionalni ali mednarodni ravni, ali organizacije civilne družbe, tudi ustanove in NVO, ki podpirajo in/ali izvajajo raziskovalne in inovacijske dejavnosti, pod pogojem, da je želene učinke mogoče doseči učinkoviteje v okviru partnerstva, kot pa če bi Unija ukrepala sama.
- (17) Program bi moral krepiti sodelovanje med evropskimi partnerstvi in partnerji iz zasebnega in/ali javnega sektorja, tudi z združevanjem programov raziskav in inovacij ter čezmejnih naložb v raziskave in inovacije, ki prinašajo obojestranske koristi ljudem in podjetjem, hkrati pa zagotavljajo, da Unija lahko podpira svoje interese na strateških področjih¹⁷.
- (17a) Vodilne pobude FET (prihodnje in nastajajoče tehnologije) so se izkazale za učinkovit in uspešen instrument, ki ob skupnem in usklajenem prizadevanju Unije in njenih držav članic družbi zagotavljajo koristi. Dejavnosti, ki se izvajajo v okviru vodilnih pobud FET „Graphene“ (o grafenu), „Human Brain Project“ (človeških možganih) in „Quantum Technologies“ (kvantnih tehnologijah), ki so podprte v okviru Obzorja 2020, bodo v okviru Obzorja Evropa še naprej financirane prek razpisov za zbiranje predlogov, vključenih v delovni program. Pripravljalni ukrepi, ki so podprti v okviru vodilnih pobud FET Obzorja 2020, bodo prispevali k procesu strateškega načrtovanja v sklopu Obzorja Evropa ter k delu za izpolnjevanje nalog, sofinanciranim/sonačrtovanim partnerstvom in rednim razpisom za zbiranje predlogov¹⁸.
- (18) Skupno raziskovalno središče (JRC) bi moralo za politike Unije skozi njihov celoten ciklus še naprej zagotavljati neodvisne in v uporabnike usmerjene znanstvene dokaze ter tehnično podporo. Neposredne ukrepe JRC bi bilo treba izvajati prožno, učinkovito in transparentno, pri tem pa upoštevati potrebe politik Unije in zadevne potrebe uporabnikov JRC ter zagotavljati zaščito finančnih interesov Unije. JRC bi moral še naprej zagotavljati dodatne vire.

¹⁷ Glej npr. predlog Komisije za uredbo o vzpostavitvi okvira za pregled neposrednih tujih naložb v EU (COM(2017) 487).

¹⁸ Del skupnega razumevanja z EP.

- (19) V okviru stebra „Inovativna Evropa“ bi bilo treba določiti niz ukrepov za celovito podporo potrebam podjetnikov in podjetništva z namenom omogočanja nastanka prodornih inovacij in njihovega pospeševanja zaradi hitre rasti trga. Obenem bi bilo treba zagotoviti točko „vse na enem mestu“, da bi privabljali in podpirali vsakovrstne inovatorje in inovativna podjetja, na primer MSP, med drugim zagonska podjetja in izjemoma tudi mala podjetja s srednje veliko tržno kapitalizacijo, s potencialom za razširitev na mednarodni ravni in na ravni Unije, ter ponujati hitro razpoložljiva, prilagodljiva nepovratna sredstva in sovlaganje, tudi z zasebnimi vlagatelji. Te cilje bi bilo treba uresničevati z ustanovitvijo Evropskega sveta za inovacije (EIC). Ta steber bi moral podpirati tudi Evropski inštitut za inovacije in tehnologijo (EIT) in evropske inovacijske ekosisteme nasploh, zlasti s sofinanciranjem partnerstev z nacionalnimi in regionalnimi akterji za podporo inovacij.
- (19a) V smislu te uredbe, zlasti pa v zvezi z dejavnostmi, ki se izvajajo v okviru EIC, je zagonsko podjetje MSP v zgodnji fazi življenjskega cikla (vključno z akademskimi spin-offi), katerega cilj so inovativne rešitve in prilagodljiv poslovni model in ki je samostojno v smislu člena 3 Priloge k Priporočilu Komisije 2003/361/ES¹⁹; „podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo“ pomeni podjetje, ki ni mikro-, malo in srednje veliko podjetje („MSP“) v skladu z opredelitvijo v Priporočilu Komisije 2003/361/ES, in ki ima med 250 in 3 000 zaposlenih, katerih število se izračuna v skladu s členi 3, 4, 5 in 6 naslova I Priloge k navedenemu priporočilu; malo podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo je podjetje s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki ima največ 499 zaposlenih.
- (20) Cilji politike v okviru Programa se bodo uresničevali tudi s pomočjo finančnih instrumentov in proračunskih jamstev sklada InvestEU, zlasti njegovih sklopov „raziskave, inovacije in digitalizacija“ ter „MSP“.

¹⁹ Del skupnega razumevanja z EP.

- (21) EIC bi moral skupaj z drugimi deli Obzorja Evropa spodbujati vse oblike inovacij – od inkrementalnih do prodornih in disruptivnih, s posebnim poudarkom na takšnih, ki ustvarjajo nove trge. EIC bi moral s svoja instrumentoma – Pathfinder (iskalec) in Accelerator (pospeševalec) – skušati identificirati, razviti in uvesti raznovrstne, tudi inkrementalne, visoko tvegane inovacije, pri čemer bi bile v ospredju prodorne, disruptivne in visokotehnološke inovacije, ki ustvarjajo nove trge. Z dosledno in racionalizirano podporo bi moral EIC zapolniti trenutno praznino v javni podpori in zasebnih naložbah za prodorne inovacije. Instrumenta EIC morata imeti specifične pravne in upravljaljske značilnosti, da bi odražala cilje EIC, zlasti dejavnosti tržnega uvajanja²⁰.
- (22) Z EIC pospeševalcem bomo premostili „inovacijski prepad“, ki zija med raziskavami, komercializacijo pred serijsko proizvodnjo in širitvijo podjetij. Pospeševalec bo podpiral zlasti dejavnosti z velikim potencialom, pri katerih pa je tehnološko/znanstveno, finančno, upravljaljsko in/ali tržno tveganje tako veliko, da še ne veljajo za dobičkonosne in zato na trgu ne morejo priti do znatnejših sredstev; s tem bo dopolnjeval program InvestEU, vzpostavljen z Uredbo ...²¹, ki bo podpiral inovativne, a dobičkonosne projekte in subjekte.
- (22a) EIC pospeševalec, v obliki mešanega financiranja in v obliki lastniškega kapitala, bi moral v tesni sinergiji z InvestEU financirati MSP, med drugim zagonska podjetja, izjemoma projekte malih podjetij s srednje veliko tržno kapitalizacijo, ki še ne morejo ustvarjati prihodkov, še niso dobičkonosna ali še niso sposobna pritegniti zadostnih naložb, da bi v celoti izpeljala poslovni načrt posameznih projektov. Takšni upravičeni subjekti bodo veljali za nedobičkonosne, medtem ko bi bil ali bo delu njihovih potreb po naložbah lahko zadostil eden ali več vlagateljev, na primer zasebna ali javna banka, upravljavec družinskega premoženja, sklad tveganega kapitala, poslovni angel itd. Na ta način bo EIC pospeševalec z odpravo nedelovanja trga omogočil financiranje obetavnih, čeprav še ne dobičkonosnih subjektov, ki izvajajo prodorne inovacijske projekte, ki ustvarjajo nove trge. Ko bodo ti projekti postali dobičkonosni, bodo lahko v poznejši fazi svojega razvoja financirani iz InvestEU²².

²⁰ Del skupnega razumevanja z EP.

²¹

²² Del skupnega razumevanja z EP.

- (22b) Glavnino proračuna EIC pospeševalca bi bilo sicer treba porabiti za mešano financiranje, vendar bi morala za namene člena 43 podpora iz Pospeševalca EIC, ki je izključno v obliki nepovratnih sredstev in je namenjena MSP, vključno z zagonskimi podjetji, ustrezati podpori iz proračuna instrumenta za MSP iz prejšnjega okvirnega programa Obzorje 2020, ki je bil vzpostavljen z Uredbo (EU) št. 1291/2013 Evropskega parlamenta in Sveta²³.
- (23) EIT bi si moral zlasti prek svojih skupnosti znanja in inovacij (SZI) za krepitev inovacijskih ekosistemov, ki rešujejo svetovne izzive, prizadevati s spodbujanjem povezovanja inovacij, raziskav, visokega šolstva in podjetništva. EIT bi moral v skladu s svojim ustanovnim aktom, t.j. uredbo o EIT, ter strateško agendo za raziskave in inovacije spodbujati inovacije v svojih dejavnostih in znatno okrepiti svojo podporo vključevanju visokošolskega izobraževanja v inovacijski ekosistem, zlasti s podpiranjem podjetniškega izobraževanja, spodbujanjem trdnega izvendisciplinarnega sodelovanja med industrijo in visokošolskimi ter raziskovalnimi ustanovami ter identificiranjem perspektivnih znanj in spretnosti za prihodnje inovatorje, da bi lahko reševali svetovne izzive, za kar so potrebna napredna digitalna in inovacijska znanja in spretnosti. Podporni programi, ki jih zagotavlja EIT, bi morali koristiti upravičencem Evropskega sveta za inovacije, zagonska podjetja, ki izhajajo iz skupnosti znanja in inovacij EIT, pa bi morala imeti dostop do ukrepov EIC. EIT bi moral poleg stebra „Inovativna Evropa“, v katerega naj bi bil vključen že zaradi svoje osredotočenosti na inovacijske ekosisteme, po potrebi podpirati tudi druge stebre.
- (24) Zagotavljanje in ohranjanje enakih konkurenčnih pogojev za podjetja, ki tekmujejo na določenem trgu, bi morala biti med ključnimi pogoji za razcvet prodornih inovacij, zato da bi zlasti malim in srednje velikim inovatorjem omogočali, da v celoti izkoristijo prednosti svojih naložb in si pridobijo ustrezen tržni delež.

²³ Del skupnega razumevanja z EP.

[(25) Program bi moral spodbujati in vključevati sodelovanje s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami ter pobude na podlagi obojestranskih koristi, interesov EU, mednarodnih zavez in, če je to ustrezno, vzajemnosti. V sklopu mednarodnega sodelovanja bi se morali zavzemati za krepitev odličnosti in privlačnosti Unije na področju raziskav in inovacij ter za povečanje njene gospodarske in industrijske konkurenčnosti z namenom reševanja svetovnih družbenih izzivov, vključno s cilji Združenih narodov za trajnostni razvoj, ob upoštevanju načel iz Agende 2030 in iz Pariškega sporazuma v okviru Konvencije Združenih narodov o podnebnih spremembah, in z namenom podpiranja zunanjih ciljev Unije. Upoštevati bi bilo treba pristop splošne odprtosti za mednarodno udeležbo in ciljno usmerjeno mednarodno sodelovanje, tudi preko ustrezne upravičenosti za financiranje subjektov s sedežem v državah z nizkimi ali srednjimi dohodki. Hkrati bi bilo treba spodbujati pridruževanje tretjih držav Programu, zlasti njegovim skupnim delom, v skladu s pridružitvenimi sporazumi, in se pri tem osredotočati na dodano vrednost za Unijo.]

(25a) Svet lahko v skladu s členom 218(4) PDEU določi posebni odbor, s kateri se posvetuje, ko vodi pogajanja, med drugim o obliki in vsebini pridružitvenih sporazumov.

(26) Da bi poglobili odnos med znanostjo in družbo ter čim boljše izkoristili njuno interakcijo, bi moral Program pritegniti k sodelovanju državljanov in organizacije civilne družbe ter jih vključiti v sooblikovanje in soustvarjanje odgovornih raziskovalnih in inovacijskih programov in vsebin, ki se bodo odzivale na pomisleke, potrebe in pričakovanja civilne družbe, pri čemer bi moral spodbujati znanstveno izobraževanje, javno dostopnost znanstvenih spoznanj ter sodelovanje državljanov in organizacij civilne družbe v njegovih dejavnostih. To bi moralo potekati v celotnem Programu in preko posebnih dejavnosti v delu „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“. Vključevanje državljanov in civilne družbe v raziskave in inovacije bi morale spremljati dejavnosti za obveščanje javnosti, ki bi zagotovile in ohranile javno podporo Programu. Program bi si moral prizadevati tudi za odstranjevanje ovir in spodbujanje sinergij med znanostjo, tehnologijo, kulturo in umetnostjo, da bi dosegel novo kakovost trajnostnih inovacij. Ukrepe, sprejete za izboljšanje vključenosti državljanov in civilne družbe v podprte projekte, bi bilo treba spremljati.

- (27) Program bi moral po potrebi upoštevati posebnosti najbolj oddaljenih regij, navedenih v členu 349 PDEU, v skladu s Sporočilom Komisije „Trdnejše in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU“, ki ga je Svet pozdravil²⁴.
- (28) Cilji dejavnosti, razvitih v okviru Programa, bi morali biti odpravljanje neenakosti med spoloma, boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter spodbujanje enakosti med ženskami in moškimi na področju raziskav in inovacij v skladu s členoma 2 in 3 Pogodbe o Evropski uniji in členom 8 PDEU. Vidik spolov bi bilo treba vključiti v vsebino raziskav in inovacij ter upoštevati v vseh fazah raziskovalnega cikla. Cilja dejavnosti v okviru Programa bi morala biti tudi odpravljanje neenakosti ter spodbujanje enakosti in raznolikosti v vseh vidikih raziskav in inovacij, kar zadeva starost, invalidnost, raso ali etnično pripadnost, vero ali prepričanje ter spolno usmerjenost.
- (28a) Skozi ves Program bi si bilo treba nenehno prizadevati za upravno poenostavitev, zlasti zmanjšanje upravnega bremena za upravičence. Komisija bi morala dodatno poenostaviti svoja orodja in smernice, tako da bodo upravičenci čim manj obremenjeni. Razmisliti bi morala zlasti o izdaji skrajšane različice smernic²⁵.
- (29) Ta uredba določa cilje in prednostne naloge dejavnosti Unije v okviru raziskav in razvoja na področju obrambe ter navaja splošno zasnovo teh dejavnosti in določa znesek finančne udeležbe Unije pri raziskavah in razvoju na tem področju. Glede na posebnosti v sektorju obrambne industrije bi morale biti podrobne določbe o financiranju Unije za raziskovalne projekte na področju obrambe določene v Uredbi ... o ustanovitvi Evropskega obrambnega sklada²⁶, ki opredeljuje pravila za sodelovanje pri raziskavah na področju obrambe. Sinergije bi morale koristiti civilnim raziskavam in raziskavam na področju obrambe, čeprav bi morale biti dejavnosti, ki se izvajajo v okviru te uredbe, razen tistih, ki jih pokriva Evropski obrambni sklad, osredotočene izključno na uporabo v civilne namene. Nepotrebno podvajanje bo izključeno.

²⁴ Sporočilo Komisije „Trdnejše in prenovljeno strateško partnerstvo z najbolj oddaljenimi regijami EU“ (COM(2017) 623 final).

²⁵ Del skupnega razumevanja z EP.

²⁶

- (30) Ta uredba določa finančna sredstva za Program. Znesek, naveden v tej uredbi, v letnem proračunskem postopku za Evropski parlament in Svet pomeni prednostni referenčni znesek v smislu [*sklic se ustrezno posodobi v skladu z novim medinstitucionalnim sporazumom*: točka 17 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 2. decembra 2013 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovanju²⁷].
- (31) Za ta program se uporablja Uredba (EU, Euratom) št. [nova finančna uredba] (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba), sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, razen če je zaradi specifične narave raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti, zaradi katere so potrebna drugačna pravila, na primer glede dodatne poenostavitve ali krajših rokov, določeno drugače. Uredba določa pravila za izvrševanje proračuna Unije, vključno s pravili za nepovratna sredstva, nagrade, javno naročanje, posredno izvrševanje, finančno pomoč, finančne instrumente in proračunska jamstva, ter ureja nadzor odgovornosti finančnih akterjev. [Pravila, sprejeta na podlagi člena 322 PDEU, zadevajo tudi zaščito proračuna Unije v primeru splošnih pomanjkljivosti v zvezi z načelom pravne države v državah članicah, saj je spoštovanje tega načela bistven predpogoj za dobro finančno poslovanje in učinkovito financiranje s strani EU.]
- (31a) Brez poseganja v splošna pogajanja o VFO bi moral splošni proračun za niz „Širitev sodelovanja in izmenjava odličnosti“ v delu „Širitev sodelovanja in krepitev evropskega raziskovalnega prostora“ Obzorja Evropa znašati najmanj 3,3 % skupnega proračuna Obzorja Evropa. Ta proračun bi moral biti namenjen predvsem pravnim subjektom v širitvenih državah.²⁸

²⁷ Sklic je treba posodobiti: UL C 373, 20.12.2013, str. 1. Sporazum je na voljo na naslovu: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.SL&toc=OJ:C:2013:373:TOC

²⁸ Del skupnega razumevanja z EP.

[(32) V skladu z uredbama (EU, Euratom) št. 2018/1046²⁹ (finančna uredba) in (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta³⁰ ter uredbami Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95³¹, (Euratom, ES) št. 2185/96³² in (EU) 2017/1939³³ je treba finančne interese Unije zaščititi s sorazmernimi ukrepi, ki vključujejo preprečevanje, odkrivanje, odpravljanje in preiskovanje nepravilnosti, vključno z goljufijami, povračilo izgubljenih, neupravičeno izplačanih ali nepravilno porabljenih sredstev ter po potrebi naložitev upravnih sankcij.

²⁹ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

³⁰ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

³¹ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.95, str. 1).

³² Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

³³ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

Zlasti lahko v skladu z uredbama (Euratom, ES) št. 2185/96 in (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izvaja upravne preiskave, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, da bi ugotovil, ali je podana goljufija, korupcija ali katero koli drugo nezakonito ravnanje, ki škodi finančnim interesom Unije. V skladu z Uredbo (EU) 2017/1939 lahko Evropsko javno tožilstvo (EJT) preiskuje in preganja kazniva dejanja zoper finančne interese Unije, kot je določeno v Direktivi (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta³⁴. V skladu s finančno uredbo mora vsaka oseba ali subjekt, ki prejema sredstva Unije, v celoti sodelovati pri zaščiti finančnih interesov Unije, Komisiji, OLAF, EJT – za tiste države članice, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje na podlagi Uredbe (EU) 2017/1939 – in Evropskemu računskemu sodišču (ERS) podeliti potrebne pravice in dostop ter zagotoviti, da enakovredne pravice podelijo vse tretje strani, ki so vključene v izvrševanje sredstev Unije.]

Tretje države, ki so članice Evropskega gospodarskega prostora (EGP), so lahko pri programih Unije udeležene v okviru sodelovanja, vzpostavljenega na podlagi Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru³⁵, ki določa, da se ti programi izvajajo na podlagi odločitve po tem sporazumu. Udeležene so lahko tudi na podlagi drugih pravnih instrumentov. V tej uredbi bi bilo treba dodati posebno določbo, da bi odgovornemu odredbodajalcu, OLAF in ERS podelili pravice in dostop, ki jih potrebujejo za celovito izvrševanje svojih pristojnosti.]

³⁴ Direktiva (EU) 2017/1371 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (UL L 198, 28.7.2017, str. 29).

³⁵ UL L 1, 3.1.1994, str. 3.

- (33) V skladu s [sklic posodobiti, kot je primerno, v skladu z novim sklepom o ČDO: člen 94 Sklepa Sveta 2013/755/EU³⁶] so osebe in subjekti s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih (ČDO) upravičeni do financiranja v skladu s pravili in cilji Programa in možnimi ureditvami, ki se uporabljajo v državi članici, s katero je zadevna čezmorska država ali ozemlje povezano.
- (34) V skladu z odstavkoma 22 in 23 Medinstitucionalnega sporazuma z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje je treba Program oceniti na podlagi informacij, zbranih prek posebnih zahtev glede poročanja in spremljanja, hkrati pa se izogibati pretiranemu urejanju in nalaganju upravnih bremen, zlasti državam članicam in upravičencem Programa. Te zahteve lahko po potrebi vključujejo merljive kazalnike, ki bodo služili kot podlaga za ocenjevanje dejanskih učinkov Programa.
- (35) Da bi lahko Komisija po potrebi dopolnila ali spremenila kazalnike poti do učinkov, bi bilo treba v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije nanjo prenesti pooblastilo za sprejemanje aktov. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se ta posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno a strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (36) Skladnost in sinergije med programom Obzorje Evropa in vesoljskim programom EU bodo spodbujale inovativnost in konkurenčnost evropskega vesoljskega sektorja v svetovnem merilu ter krepile avtonomnost Evrope pri dostopu do vesolja in njegovem izkoriščanju v zaščitenem in varnem okolju, pa tudi vlogo Evrope kot globalne akterke. Vrhunske raziskave, prodorne rešitve in nadaljnji uporabniki v Obzorju Evropa bodo podprti s podatki in storitvami, ki jih bo dal na razpolago vesoljski program.

³⁶ Sklep Sveta 2013/755/EU z dne 25. novembra 2013 o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj Evropski uniji (Sklep o pridružitvi čezmorskih držav) (UL L 344, 19.12.2013, str. 1).

- (36a) Skladnost in sinergije med Obzorjem Evropa in Erasmusom bodo spodbujale uporabo rezultatov raziskav prek dejavnosti usposabljanja, pripomogle k razširjanju inovativnega duha v izobraževalnem sistemu ter zagotovile, da bosta izobraževanje in usposabljanje temeljila na naj sodobnejših raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih. V tem smislu bo po pilotnih ukrepih v zvezi z evropskimi univerzami, ki so se začeli izvajati v okviru programa Erasmus+ 2014–2020, Obzorje Evropa po potrebi sinergijsko dopolnjeval podporo, dodeljeno evropskim univerzam v okviru programa ERASMUS.
- (37) Pravila za udeležbo in razširjanje rezultatov bi morala ustrezno odražati potrebe Programa, pri čemer bi bilo treba upoštevati pomisleke in priporočila, ki so jih različni deležniki in strokovnjaki navedli v okviru vmesne ocene Obzorja 2020.
- (38) Skupna pravila bi morala zagotoviti skladen okvir, ki bo olajšal sodelovanje v programih, financiranih iz proračuna programa Obzorje Evropa, vključno s programi, ki jih upravljajo organi financiranja, kot so EIT, skupna podjetja ali katere koli druge strukture v skladu s členom 187 PDEU, pa tudi sodelovanje v programih, ki jih izvajajo države članice v skladu s členom 185 PDEU. Sprejetje posebnih pravil bi moralo biti mogoče, vendar morajo biti izjeme omejene na primere, v katerih je to nujno potrebno in ustrezno utemeljeno.
- (39) Ukrepi, ki spadajo v področje uporabe Programa, bi morali spoštovati temeljne pravice in upoštevati načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah. Taki ukrepi bi morali biti skladni z vsemi pravnimi obveznostmi, vključno z mednarodnim pravom, in vsemi zadevnimi sklepi Komisije, kot je obvestilo Komisije z dne 28. junija 2013³⁷, ter z etičnimi načeli, kar vključuje preprečevanje vsakršnih kršitev raziskovalne integritete. Pri raziskovalnih dejavnostih bi bilo treba upoštevati tudi člen 13 PDEU, obenem bi bilo treba zmanjšati uporabo živali pri raziskavah in poskusih s ciljem, da se njihova uporaba v celoti ukine³⁸.

³⁷ UL C 205, 19.7.2013, str. 9.

³⁸ Glej izjavo Komisije o financiranju raziskav na človeških zarodnih matičnih celicah s strani EU v okviru Obzorja Evropa (v končni različici črtati opombo).

- (40) V skladu s cilji mednarodnega sodelovanja iz členov 180 in 186 PDEU bi bilo treba spodbujati sodelovanje pravnih subjektov s sedežem v tretjih državah ter mednarodnih organizacij. Izvajanje Programa bi moralo biti skladno z ukrepi, sprejetimi v skladu s členoma 75 in 215 PDEU, ter z mednarodnim pravom. [Za ukrepe, povezane s strateškimi sredstvi Unije ter njenimi interesi, samostojnostjo ali varnostjo, se sodelovanje v specifičnih ukrepih Programa lahko omeji bodisi na subjekte s sedežem v državah članicah bodisi na slednje in na subjekte, ki imajo sedež v določenih pridruženih ali drugih tretjih državah.]
- (41) Ob priznavanju, da so podnebne spremembe eden od največjih svetovnih in družbenih izzivov, ter glede na to, da se je treba proti tem spremembam boriti v skladu z zavezami Unije k izvajanju Pariškega sporazuma in doseganju ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj, bo Program prispeval k vključevanju podnebnih ukrepov in doseganju skupnega cilja, da bi bilo [25 %] proračunskih odhodkov EU namenjenih podnebnim ciljem. Podnebna vprašanja se ustrezno vključijo v vsebino raziskav in inovacij ter so upoštevana v vseh fazah raziskovalnega cikla³⁹.
- (41a) Komisija bo v okviru poti do učinkov, povezanih s podnebjem, poročala o rezultatih, inovacijah in skupnih ocenjenih učinkih projektov, relevantnih za podnebje, tudi ločeno po delih Programa in načinih izvajanja. V svoji analizi bi morala upoštevati dolgoročne gospodarske, družbene in okoljske stroške in koristi za evropske državljane, ki izhajajo iz dejavnosti v okviru Programa, vključno z uvedbo inovativnih rešitev za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter ocenjenimi učinki na delovna mesta in ustanavljanje podjetij, gospodarsko rast in konkurenčnost, čisto energijo, zdravje in dobro počutje (vključno s kakovostjo zraka, tal in vode). Rezultate te analize učinka bi bilo treba objaviti, oceniti glede na evropske podnebne in energetske cilje ter upoštevati pri naknadnem procesu strateškega načrtovanja in prihodnjih delovnih programih⁴⁰.
- (41b) V skladu s cilji trajnostnega razvoja bi morale raziskovalne in inovacijske dejavnosti prispevati k ohranjanju in obnavljanju biotske raznovrstnosti.

³⁹ Del skupnega razumevanja z EP.

⁴⁰ Del skupnega razumevanja z EP.

- (43) Uporaba občutljivih osnovnih informacij ali dostop nepooblaščenih oseb do občutljivih rezultatov bi lahko negativno vplivala na interese Unije ali ene ali več držav članic. Tako bi bilo treba z zaupnimi in tajnimi podatki ravnati v skladu z vso ustrežno zakonodajo Unije, vključno z notranjimi pravili institucij, kot je Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444, ki vsebuje določbe o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU.
- (44) Treba je določiti minimalne pogoje za sodelovanje, in sicer tako v smislu splošnega pravila, kadar naj bi konzorcij vključeval vsaj en pravni subjekt iz države članice, kot tudi glede na posebnosti posamezne vrste ukrepov v okviru Programa.
- (45) Ustrežno je, da se določijo pogoji za zagotovitev finančnih sredstev Unije udeležencem ukrepov v okviru Programa. Pri dodeljevanju nepovratnih sredstev bi bilo treba upoštevati vse oblike prispevkov iz finančne uredbe, tudi pavšalne zneske, pavšalne stopnje ali stroške na enoto, z namenom nadaljnje poenostavitve. V sporazumu o dodelitvi nepovratnih sredstev bi morale biti navedene pravice in obveznosti upravičencev, po potrebi vključno z vlogo in nalogami koordinatorja. Pri pripravi in vsaki poznejši bistveni spremembi vzorčnih sporazumov o dodelitvi nepovratnih sredstev bi bilo treba tesno sodelovati s strokovnjaki iz držav članic.
- (46) V tej uredbi so navedene najvišje možne stopnje financiranja, da bi upoštevali načelo sofinanciranja. Nižje stopnje financiranja se med izvajanjem Programa lahko določijo le v ustrezno utemeljenih primerih.
- (47) V skladu s finančno uredbo bi moral biti Program podlaga za širše priznavanje običajnih praks stroškovnega računovodstva, ki jih uporabljajo upravičenci, kar zadeva stroške za osebje in stroške na enoto za interno fakturirano blago in storitve (tudi za veliko raziskovalno infrastrukturo, kakor se jo pojmuje v Obzorju 2020). Vsi upravičenci bi morali imeti možnost, da v zvezi z interno fakturiranim blagom in storitvami uporabijo stroške na enoto, izračunane v skladu z njihovimi običajnimi praksami stroškovnega računovodstva z združevanjem dejanskih neposrednih in posrednih stroškov. Pri tem bi upravičenci dejanske posredne stroške, izračunane na podlagi razdelitvenih ključev, lahko vključili v takšne stroške na enoto za interno fakturirano blago in storitve⁴¹.

⁴¹ Del skupnega razumevanja z EP.

- (48) Sedanji sistem povračila dejanskih stroškov osebja bi bilo treba še poenostaviti v skladu s pristopom plačila na podlagi projekta, razvitim v okviru Obzorja 2020, ter dodatno uskladiti s finančno uredbo, s čimer bi zmanjšali razliko v plačilu med raziskovalci EU, ki sodelujejo v Programu⁴².
- (49) Jamstveni sklad za udeležence, ki je bil ustanovljen v okviru programa Obzorje 2020 in ga upravlja Komisija, se je izkazal za pomemben zaščitni mehanizem za zmanjševanje tveganj, povezanih z zneski, ki jih udeleženci dolgujejo in jih niso povrnili. Zato bi bilo treba jamstveni sklad za upravičence (preimenovani mehanizem vzajemnega zavarovanja, v nadaljnjem besedilu: mehanizem) ohraniti in dodatno razširiti na druge organe financiranja, zlasti na pobude iz člena 185 PDEU. Mehanizem bi moral biti odprt za upravičence katerega koli drugega programa Unije z neposrednim upravljanjem.
- (50) Določiti bi bilo treba pravila za urejanje izkoriščanja in razširjanja rezultatov, s katerimi bi zagotovili, da udeleženci ustrezno ščitijo, izkoriščajo, razširjajo in zagotavljajo dostop do teh rezultatov, če je to primerno. Večji poudarek bi moral biti na izkoriščanju rezultatov, Komisija pa bi morala ugotoviti, kakšne so možnosti, da upravičenci izkoristijo rezultate, zlasti v Uniji, in prispevati k temu, da bodo te možnosti čim večje. Izkoriščanje bi moralo biti skladno z načeli Programa, kar med drugim vključuje spodbujanje inovacij v Uniji in krepitev evropskega raziskovalnega prostora⁴³.

⁴² Del skupnega razumevanja z EP.

⁴³ Del skupnega razumevanja z EP.

- (51) Ohraniti bi bilo treba ključne elemente sistema ocenjevanja in izbire predlogov iz predhodnega programa Obzorje 2020 s posebnim poudarkom na odličnosti. Predloge bi bilo treba še naprej izbirati na podlagi ocene neodvisnih strokovnjakov. Komisija bi morala v proces ocenjevanja po potrebi še naprej vključevati neodvisne opazovalce. Pri dejavnostih v sklopu Iskalca EIC in nalogah ter v drugih ustrezno utemeljenih primerih, kot so določeni v delovnem programu, je mogoče upoštevati potrebo po zagotovitvi splošne skladnosti portfelja projektov, pod pogojem, da so projektni predlogi presegli veljavne mejne vrednosti. Cilje in postopke za ta namen bi bilo treba vnaprej objaviti. V skladu s členom 200(7) finančne uredbe bi morali vložniki prejeti povratne informacije o oceni njihovega predloga, zlasti pa, če je to ustrezno, razloge za zavrnitev.
- (52) Za vse dele Programa bi bilo treba, kjer koli je mogoče, uvesti sistematično navzkrižno opiranje na revizije in ocene v skladu s členoma 126 in 127 finančne uredbe, da bi zmanjšali upravno breme za upravičence do sredstev Unije. Navzkrižno opiranje bi moralo biti izrecno predvideno ob upoštevanju tudi drugih elementov zanesljivosti, kot so revizije sistemov in procesov.
- (53) Posebne izzive na področju raziskav in inovacij bi bilo treba reševati z nagradami, vključno s skupnimi ali združenimi nagradnimi natečaji, kadar je primerno, ki bi jih Komisija ali organ financiranja organiziral skupaj z drugimi organi Unije, pridruženimi državami, tretjimi državami, mednarodnimi organizacijami ali neprofitnimi pravnimi osebami.
- (54) Vrste financiranja in načini izvajanja v skladu s to uredbo se izberejo na podlagi njihove ustreznosti za uresničevanje posebnih ciljev ukrepov in doseganje rezultatov, pri čemer se upoštevajo zlasti stroški nadzora, upravna obremenitev in pričakovano tveganje neizpolnjevanja obveznosti. Pri nepovratnih sredstvih se med drugim preuči uporaba pavšalnih zneskov, pavšalnih stopenj in standardnih lestvic stroškov na enoto –

PRILOGA IV
SINERGIJE Z DRUGIMI PROGRAMI

Da bi čim bolj povečali učinek raziskav in inovacij na družbo, okolje in gospodarstvo na splošno ter prispevali k izpolnitvi ciljev Unije, morajo biti programi Unije usklajeni in delovati v sinergiji. Sinergije temeljijo na dopolnjevanju zasnove in ciljev programa ter na združljivosti pravil in postopkov financiranja na ravni izvajanja.

Financiranje iz programa Obzorje Evropa se uporablja samo za financiranje raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti. S procesom strateškega načrtovanja se zagotovijo uskladitev prednostnih nalog za različne programe Unije za financiranje in usklajene možnosti financiranja v različnih fazah raziskovalnega in inovacijskega cikla. Od sinergij z drugimi programi in politikami Unije za financiranje imajo med drugim koristi naloge in partnerstva.

S podporo drugih programov Unije za financiranje, zlasti s pomočjo strategij razširjanja in izkoriščanja, prenosa znanja, dopolnilnih in kumulativnih virov financiranja ter spremljajočih ukrepov politike, bo mogoče lažje uporabiti rezultate raziskav in inovativne rešitve, razvite v Okvirnem programu.

Usklajena pravila, zasnovana, da bi zagotovila dodano vrednost EU, preprečila prekrivanje z različnimi programi Unije ter omogočila maksimalno učinkovitost in upravno enostavnost, prinašajo koristi za financiranje raziskovalnih in inovacijskih dejavnosti.

V spodnjih točkah je podrobneje predstavljen način uporabe teh sinergij med Okvirnim programom in različnimi programi Unije.

1. Sinergije z Evropskim kmetijskim jamstvenim skladom (EKJS) in Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja (EKSRP) (skupna kmetijska politika – SKP) zagotavljajo, da:
 - (a) so raziskovalne in inovacijske potrebe kmetijskega sektorja in podeželskih območij v EU identificirane na primer v okviru Evropskega partnerstva za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“⁴⁴ in upoštevane v procesu strateškega načrtovanja in v delovnih programih Okvirnega programa;
 - (b) skupna kmetijska politika na najboljši možni način izkorišča rezultate raziskav in inovacij ter spodbuja uporabo, izvajanje in uvajanje inovativnih rešitev, tudi tistih, ki izhajajo iz projektov, financiranih s sredstvi okvirnih programov za raziskave in inovacije, ter evropskega partnerstva za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“;
 - (c) EKSRP podpira uvajanje in širjenje znanja in rešitev, ki izvirajo iz rezultatov Okvirnega programa, kar omogoča večjo dinamičnost kmetijskega sektorja in nove priložnosti za razvoj podeželja.
2. Sinergije z Evropskim skladom za pomorstvo in ribištvo (ESPR) zagotavljajo, da:
 - (a) sta Okvirni program in ESPR tesno povezana, saj bodo potrebe EU po raziskavah in inovacijah na področju integrirane pomorske politike izražene s pomočjo procesa strateškega načrtovanja Okvirnega programa;

⁴⁴ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o Evropskem partnerstvu za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“ (COM(2012) 79 final).

- (b) ESPR podpira uvajanje novih tehnologij in inovativnih proizvodov, procesov in storitev, zlasti tistih, ki izhajajo iz Okvirnega programa na področju morske in pomorske politike; podpira tudi zbiranje, obdelavo in spremljanje podatkov na terenu ter razširja ustrezne ukrepe, podprte v sklopu Okvirnega programa, s čimer prispeva k izvajanju skupne ribiške politike, pomorske politike EU in mednarodnemu upravljanju oceanov.

3. Sinergije z Evropskim skladom za regionalni razvoj (ESRR) zagotavljajo, da:

- (a) ureditve za dopolnilno in kumulativno financiranje iz ESRR in Okvirnega programa podpirajo dejavnosti, ki povezujejo zlasti strategije pametne specializacije in odličnost na področju raziskav in inovacij, vključno s skupnimi nadregionalnimi/nadnacionalnimi programi in vseevropskimi raziskovalnimi infrastrukturami, z namenom krepitev evropskega raziskovalnega prostora in prispevanja k ciljem trajnostnega razvoja;
- (b) se ESRR med drugim osredotoča na razvoj in krepitev regionalnih in lokalnih raziskovalnih in inovacijskih ekosistemov ter industrijskega preoblikovanja, kar vključuje tako podporo za vzpostavljanje raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti ter uporabo rezultatov kot tudi uvajanje novih tehnologij ter inovativnih in podnebju prijaznih rešitev iz okvirnih programov za raziskave in inovacije v okviru ESRR.

4. Sinergije z Evropskim socialnim skladom+ (ESS+) zagotavljajo, da:

- (a) lahko ESS+ zagotovi vključevanje in širitev inovativnih izobraževalnih programov, ki jih podpira Okvirni program, tudi prek nacionalnih ali regionalnih programov, da bi ljudi opremili z znanji, spretnostmi in kompetencami, ki bodo ustrezali novim potrebam na trgu dela;

- (b) se ureditve za dopolnilno financiranje iz ESS+ lahko uporabljajo za podporo dejavnosti, ki spodbujajo razvoj človeškega kapitala na področju raziskav in inovacij, da bi okrepile evropski raziskovalni prostor;
- (c) ESS+ zagotavlja vključevanje inovativnih tehnologij ter novih poslovnih modelov in rešitev, zlasti tistih, ki izhajajo iz Okvirnih programov, ter tako prispeva k inovativnim, učinkovitim in trajnostnim zdravstvenim sistemom držav članic in lažjemu dostopu do boljšega in varnejšega zdravstva za evropske državljane.

5. Sinergije z Instrumentom za povezovanje Evrope (IPE) zagotavljajo, da:

- (a) se potrebe po raziskavah in inovacijah na področju prometa in energetike ter v digitalnem sektorju v EU identificirajo in določijo v procesu strateškega načrtovanja Okvirnega programa;
- (b) IPE podpira obsežno uvedbo in uporabo novih inovativnih tehnologij in rešitev na področju prometa, energije in digitalnih fizičnih infrastruktur, zlasti tistih, ki izhajajo iz okvirnih programov za raziskave in razvoj;
- (c) je izmenjava informacij in podatkov med projekti okvirnega programa in projekti IPE poenostavljena, na primer s poudarjanjem tehnologij iz okvirnega programa z visoko stopnjo pripravljenosti za trg, da bi se lahko nadalje uvajale preko IPE.

6. Sinergije s programom digitalna Evropa (DEP) zagotavljajo, da:
- (a) so kljub prekrivanju več tematskih področij, ki jih obravnavata Okvirni program in DEP, vrsta ukrepov, ki jih je treba podpreti, njihovi pričakovani neposredni učinki in intervencijska logika različni in se dopolnjujejo;
 - (b) so potrebe po raziskavah in inovacijah, ki so povezane z digitalnimi vidiki, identificirane v procesu strateškega načrtovanja Okvirnega programa; mednje spadajo tudi raziskave in inovacije na področju visoko zmogljivega računalništva, umetne inteligence, kibernetike varnosti, pri katerih se digitalne tehnologije kombinirajo z drugimi omogočitvenimi tehnologijami in netehnološkimi inovacijami; podpora za širitev podjetij, ki uvajajo prodorne inovacije, od katerih številne združujejo digitalne in fizične tehnologije ter podpora digitalnim raziskovalnim infrastrukturam;
 - (c) se DEP osredotoča na krepitev digitalnih zmogljivosti velikega obsega in infrastrukture na področju visoko zmogljivega računalništva, umetne inteligence, kibernetike varnosti ter naprednih digitalnih znanj in spretnosti, ki so v okviru EU namenjene široki uporabi in uveljavitvi kritičnih obstoječih ali preizkušenih inovativnih digitalnih rešitev po vsej Evropi na področjih javnega interesa (kot so zdravje, javna uprava, pravosodje in izobraževanje) ali nedelovanja trga (kot je digitalizacija podjetij, zlasti malih in srednje velikih podjetij); DEP se večinoma izvaja prek usklajenih in strateških naložb z državami članicami, zlasti skupnih javnih naročil, v digitalne zmogljivosti, ki se bodo souporabljale po vsej Evropi, in v ukrepe na ravni EU, ki podpirajo interoperabilnost in standardizacijo kot del razvoja enotnega digitalnega trga;
 - (d) so zmogljivosti in infrastrukture DEP na voljo raziskovalni in inovacijski skupnosti, tudi za dejavnosti, ki se podpirajo v Okvirnem programu, vključno s preizkušanjem, eksperimentiranjem in predstavljanjem v vseh sektorjih in disciplinah;

- (e) DEP vse bolj prevzema in uvaja nove digitalne tehnologije, razvite v Okvirnem programu;
- (f) se pobude Okvirnega programa za razvoj izobraževalnih programov za pridobitev znanj, spretnosti in kompetenc, vključno s tistimi, ki se izvajajo v kolokacijskih centrih digitalne skupnosti znanja in inovacij (SZI) Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo, dopolnjujejo z razvojem zmogljivosti na področju naprednih digitalnih znanj in spretnosti, ki jih podpira program Digitalna Evropa;
- (g) imata oba programa močne usklajevalne mehanizme za strateško načrtovanje in postopke delovanja, njune strukture upravljanja pa vključujejo ustrezne službe Komisije, predstavnike držav članic ter druge strani, ki jih zadevajo različni deli teh programov.

7. Sinergije s programom za enotni trg zagotavljajo, da:

- (a) program za enotni trg obravnava nedelovanje trga, ki vpliva na MSP, hkrati pa spodbuja podjetništvo ter ustanavljanje in rast podjetij. Program za enotni trg in ukrepi bodočega Evropskega sveta za inovacije (EIC), namenjeni inovativnim podjetjem, tudi na področju podpornih storitev za MSP, zlasti kadar trg ne zagotavlja vzdržnega financiranja, so komplementarni;
- (b) se lahko Evropska podjetniška mreža, poleg drugih podpornih struktur za MSP (npr. nacionalnih kontaktnih točk, agencij za inovacije), uporablja za izvajanje podpornih storitev v okviru Sveta za inovacije.

8. Sinergije s programom za okoljske in podnebne ukrepe (LIFE) zagotavljajo, da:

se potrebe po raziskavah in inovacijah za reševanje okoljskih, podnebnih in energijskih izzivov v EU identificirajo in določijo v procesu strateškega načrtovanja v sklopu Okvirnega programa. LIFE bo še naprej deloval kot katalizator za izvajanje okoljske, podnebne in ustrezne energetske politike in zakonodaje na ravni EU, tudi s sprejetjem in uporabo rezultatov raziskav in inovacij iz Okvirnega programa, ki jih bo pomagal uvajati na nacionalni in (med-)regionalni ravni, kjer bo lahko prispeval k reševanju vprašanj na področju okolja, podnebja ali prehoda. Predvsem bo LIFE sinergije z Okvirnim programom še naprej spodbujal tako, da bo med ocenjevanjem dodeljeval bonuse predlogom, ki bodo predvideli uporabo rezultatov iz Okvirnega programa. Standardni projekti ukrepov LIFE bodo podpirali razvoj, preizkušanje ali predstavljanje primernih tehnologij ali metodologij za izvajanje okoljske in podnebne politike EU, ki se bodo pozneje lahko uporabljale v velikem obsegu, financirale pa iz drugih virov, tudi iz Okvirnega programa. Evropski svet za inovacije v sklopu Okvirnega programa lahko podpre širitev in komercializacijo novih revolucionarnih zamisli, ki lahko nastanejo pri izvajanju projektov LIFE.

9. Sinergije s programom Erasmus zagotavljajo, da:

(a) se združena sredstva Okvirnega programa, tudi Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo, in programa Erasmus uporabljajo za podporo dejavnostim, namenjenim krepitvi in posodobitvi evropskih visokošolskih ustanov. Okvirni program bo po potrebi dopolnjeval podporo iz programa Erasmus za pobudo o evropskih univerzah, zlasti njeno raziskovalno razsežnost. To spada v razvoj novih skupnih, integriranih, dolgoročnih in trajnostnih strategij na področju izobraževanja, raziskav in inovacij, izhajajoč iz transdisciplinarnih in medsektorskih pristopov, da bi trikotnik znanja postal resničnost;

- (b) Okvirni program in program Erasmus pospešujeta povezovanje izobraževanja in raziskovanja in v ta namen visokošolske ustanove spodbujata, da oblikujejo skupne strategije na področju izobraževanja, raziskav in inovacij, vzpostavljajo omrežja, zagotavljajo, da so pri poučevanju na voljo najnovejša raziskovalna spoznanja in prakse, omogočajo aktivno pridobivanje raziskovalnih izkušenj vsem študentom in osebju v visokoškolskem izobraževanju, zlasti pa raziskovalcem, ter podpirajo druge dejavnosti, ki povezujejo visokošolsko izobraževanje, raziskave in inovacije.

10. Sinergije z evropskim vesoljskim programom zagotavljajo, da:

- (a) se potrebe po raziskavah in inovacijah višje in nižje v verigi vesoljskega sektorja EU ter koristi za evropski vesoljski program identificirajo in določijo v procesu strateškega načrtovanja v sklopu Okvirnega programa; ukrepi na področju vesoljskih raziskav, izvedeni v okviru Obzorja Evropa, se bodo po potrebi izvajali z ozirom na javno naročanje in upravičenost subjektov v skladu z določbami vesoljskega programa;
- (b) se vesoljski podatki in storitve, ki so kot javna dobrina na voljo prek evropskega vesoljskega programa, uporabljajo za razvoj prebojnih rešitev s pomočjo raziskav in inovacij, tudi v Okvirnem programu, zlasti na področju trajnostne hrane in naravnih virov, podnebne spremljanja, ozračja, zemljišča, obalnega in morskega okolja, pametnih mest, povezane in avtomatizirane mobilnosti, varnosti in obvladovanja nesreč;
- (c) storitve Copernicusa za dostopa do podatkov in informacij doprinašajo k evropskemu oblaku za odprto znanost in tako raziskovalcem, znanstvenikom in inovatorjem olajšujejo dostop do podatkov Copernicusa; raziskovalna infrastruktura, zlasti omrežja za opazovanje in situ, bo bistven element infrastrukture za opazovanje in situ, s katero bodo omogočene storitve Copernicusa, sama pa se bo obenem posluževala informacij, nastalih v sklopu storitev Copernicusa.

11. Sinergije z Instrumentom za sosodstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) in instrumentom za predpristopno pomoč (IPA III) zagotavljajo, da:
- (a) se potrebe po raziskavah in inovacijah na področju NDICI in IPA III identificirajo in določijo v procesu strateškega načrtovanja v sklopu Okvirnega programa skladno s cilji trajnostnega razvoja;
 - (b) se pri raziskovalnih in inovacijskih dejavnostih Okvirnega programa, pri katerih sodelujejo tretje države, in ciljnih ukrepih mednarodnega sodelovanja skušata doseči usklajenost in povezanost z vzporednimi nizi ukrepov za tržno uvajanje in krepitev zmogljivosti v okviru NDICI in IPA III, izhajajoč iz skupne opredelitve potreb in intervencijskih področij.
12. Sinergije s Skladom za notranjo varnost in instrumentom za upravljanje meja v okviru Sklada za integrirano upravljanje meja zagotavljajo, da:
- (a) se potrebe po raziskavah in inovacijah na področju varnosti in integriranega upravljanja meja identificirajo in določijo v procesu strateškega načrtovanja v sklopu Okvirnega programa;
 - (b) Sklad za notranjo varnost in Sklad za integrirano upravljanje meja lahko podpirata uvajanje novih inovativnih tehnologij in rešitev, zlasti tistih, ki izhajajo iz okvirnih programov za raziskave in inovacije na področju varnostnih raziskav.

13. Sinergije s skladom InvestEU zagotavljajo, da:
- (a) Okvirni program inovatorjem, za katere je značilna visoka stopnja tveganja in katerim trg ne daje zadostnega in vzdržnega financiranja, zagotavlja mešano financiranje v okviru Obzorja Evropa in v okviru EIC. Okvirni program bo obenem podpiral učinkovito izvajanje in upravljanje mešanega financiranja v njegovem zasebnem delu prek skladov in posrednikov, podprtih z InvestEU in drugimi viri;
 - (b) so finančni instrumenti za raziskave in razvoj ter za MSP združeni v skladu InvestEU, zlasti prek namenskega tematskega sklopa R&I in prek proizvodov, uvajanih na podlagi sklopa za MSP, s čimer prispevajo k uresničevanju ciljev obeh programov;
 - (c) Okvirni program zagotavlja ustrezno podporo kot pomoč, da se po potrebi projekti, ki niso primerni za financiranje s strani EIC, preusmerijo na InvestEU.
14. Sinergije s Skladom za inovacije v okviru sistema trgovanja z emisijami (v nadaljnjem besedilu: inovacijski sklad) zagotavljajo, da:
- (a) bo inovacijski sklad usmerjen predvsem v inovacije na področju nizkoogljičnih tehnologij in procesov, vključno z okoljsko varnim zajemanjem in uporabo ogljikovega dioksida, ki bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb, ter proizvodi, ki nadomeščajo tiste z visokimi emisijami ogljikovega dioksida, ter bo v pomoč pri spodbujanju ustvarjanja in obratovanja projektov, namenjenih okoljsko varnemu zajemanju CO₂ in njegovemu geološkemu shranjevanju, ter inovativnim tehnologijam na področju obnovljivih virov energije in shranjevanja energije;
 - (b) bo Okvirni program financiral razvoj in predstavitev tehnologij, ki lahko prispevajo k uresničevanju ciljev EU na področju razogljičenja, energije in industrijskega preoblikovanja, zlasti prej dejavnosti stebra 2;

- (c) bo inovacijski sklad lahko, ob upoštevanju svojih meril za sodelovanje in dodelitev, podprl predstavitveno fazo upravičenih projektov, ki so morebiti prejeli podporo iz okvirnih programov za raziskave in inovacije.

[15. Sinergije s programom Euratoma za raziskave in usposabljanje zagotavljajo, da:

- (a) se v sklopu Okvirnega programa in programa Euratoma za raziskave in usposabljanje oblikujejo celoviti ukrepi v podporo izobraževanju in usposabljanju (vključno z ukrepi Marie Skłodowska-Curie) z namenom ohranjanja in razvijanja ustreznih znanj in spretnosti v Evropi;
- (b) se v sklopu Okvirnega programa in programa Euratoma za raziskave in usposabljanje oblikujejo skupni raziskovalnimi ukrepi, osredotočeni na medsektorske vidike varne in zanesljive uporabe neenergetskih aplikacij ionizirajočega sevanja v sektorjih, kot so medicina, industrija, kmetijstvo, vesolje, podnebne spremembe, varnost in pripravljenost na izredne dogodke, ter na prispevek jedrske znanosti.]⁴⁵

16. Sinergije z Evropskim obrambnim skladom koristijo civilnim raziskavam in raziskavam na področju obrambe, čeprav so dejavnosti, ki se izvajajo v sklopu Okvirnega programa, razen tistih, ki jih pokriva Evropski obrambni sklad, osredotočene izključno na uporabo v civilne namene. Nepotrebno podvajanje bo izključeno.

⁴⁵ [Odvisen od izida pogajanj o zadevnih zakonodajnih aktih.]